

Handläggare
Louise Sunnefors
Telefon: 08-50825071

Till
Socialnämnden
2024-03-19

Remiss av Motion om att motverka desinformationskampanjen mot socialtjänsten

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/1216

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motion om att motverka desinformationskampanj mot socialtjänsten.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat en motion från Andrea Hedin och Sophia Granswed Baat, båda Moderaterna. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar om;

1. att stadsdelsförvaltningarna i samverkan med grundskolorna i sitt område ansvarar för att vårdnadshavare till skolpliktiga barn ska få kunskap om socialtjänstens uppdrag och arbetssätt.
2. att socialtjänsten regelbundet ska närvara på föräldramöten i kommunala skolor.
3. att stadsdelsförvaltning i samråd med kommunala skolor i stadsdelen kan bestämma att socialtjänsten ska närvara på föräldramöten.
4. att socialtjänsten ska erbjuda sin närvaro på föräldramöten i fristående skolor.
5. att socialtjänsten regelbundet ska närvara på föräldramöten i kommunala förskolor.
6. att socialtjänsten ska erbjuda sin närvaro på föräldramöten i fristående förskolor.
7. att förskolesociala team utreds och testas genom en pilot i någon stadsdel

Socialförvaltningen
Avdelningen för strategi och utveckling

Storforsplan 36
Box 44
123 21 Farsta
Växel 08-50825000
Fax
socialforvaltningen@stockholm.se
<https://start.stockholm>

Förvaltningen instämmer med motionärerna att desinformationskampanjen mot socialtjänsten har negativ påverkan på socialtjänstens arbete. En fungerande samverkan med förskolan och skolan är en viktig del i arbetet mot desinformationskampanjen. I Stockholms stad pågår ett arbete att fortsatt stärka samverkan mellan socialtjänst, förskolan och skolan. Däremot ställer sig

förvaltningen tveksam till behovet av att besluta i kommunfullmäktige om hur ofta och i vilken form samverkan ska ske, då behoven och förutsättningarna varierar över staden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat en motion från Moderaterna med sju förslag om att motverka desinformationskampanj mot socialtjänsten. Motionen är skriven av Andréa Hedin (M) och Sophia Granswed Baat (M).

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, förskolenämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Akademikerförbundet SSR Stockholms stad samt Vision Stockholms Stad.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 19 mars 2024.

Ärendet

Motionärerna skriver att desinformationskampanjen i flera år spridit att svensk socialtjänst omhändertar barn utan rättsligt stöd. Vidare skriver motionärerna att det inte finns någon indikation på att kampanjen kommer att upphöra i närtid. Motionärerna menar att i slutändan riskerar desinformationskampanjen att barn som far illa undanhålls från socialtjänsten och att socialsekreterare utsätts för hot och våld. Motionärerna påvisar att det verktyg som står kommunen till buds för att motverka desinformationskampanjen är fakta och källkritik. Därför är det viktigt att Stockholms stad flyttar fram positionerna mot kampanjens skadliga effekter.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige att besluta att stadsdelsförvaltningarna i samverkan med grundskolorna i sitt område ansvarar för att vårdnadshavare till skolpliktiga barn ska få kunskap om socialtjänstens uppdrag och arbets sätt. Därtill att kommunfullmäktige att besluta att socialtjänsten regelbundet ska erbjuda sin närvaro på föräldramöten i kommunala samt fristående skolor. Motionären föreslår att kommunfullmäktige att besluta att socialtjänsten ska erbjuda sin närvaro på föräldramöten i kommunala och fristående förskolor. Därutöver föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar att förskolesociala team utreds och testas genom en pilot.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling i samråd med utbildningsförvaltningen och förskoleförvaltningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 mars 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 mars 2024.

Jämställdhetsanalys

Enligt *Stockholms stads program för ett jämställt Stockholm 2018-2022* är ett fokusområde att stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar. Rätten till information och tidigt stöd, ska vara likadant oberoende kön. Att arbeta för en likvärdig förskola, grundskola och gymnasium oavsett kön är en viktig del i att skapa ett socialt hållbart och jämställt Stockholm.

Barnrättsperspektiv

Barn och unga har alla samma rätt till information om det stöd de kan få från socialtjänsten. De har rätt att lära sig om sina skyldigheter och rättigheter, de har rätt till korrekt information gällande socialtjänstens arbete oavsett om de kommer i kontakt med socialtjänsten eller inte.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med motionärerna att desinformationskampanjen mot socialtjänsten har negativ påverkan på socialtjänstens arbete. Att stötta stadens socialtjänst i arbete mot desinformationskampanj är ett prioriterat fokusområde framöver. Socialförvaltningen anser att motionärernas lyfter ett viktigt perspektiv och håller med om att samverka mellan socialtjänst, förskola, grundskola och gymnasium är ett viktigt led i arbetet för att agera som en motvikt mot den desinformation som sprids om socialtjänsten.

Samverkan socialtjänst, förskola, grundskola och gymnasieskola

De förslag som motionärerna yrkar på bygger på samverkan mellan socialtjänsten och förskolan och skolan. I Stockholms stad finns idag flera goda exempel på samarbete mellan socialtjänsten, skolor och förskolor.

- Flera skolor och förskolor bjuder redan idag in socialtjänsten för att närvara vid föräldramöten. Bland annat medverkar socialtjänstens föräldrastödjare årligen på förskolans föräldramöten i flera stadsdelsförvaltningar.
- En del fristående eller kommunala förskolor sprider information om socialtjänstens arbete genom att informera om stadens föräldrautbildningar för yngre barn.
- I flera stadsdelsområden samverkar stadens öppna förskolor med socialtjänstens föräldrarådgivare som bidrar med tidigt förebyggande råd och stöd till nyblivna föräldrar. Föräldrarådgivarna fungerar även som en länk mellan öppna förskolan och socialtjänstens andra verksamheter vid behov.
- Stadens fältassistenter besöker både kommunala och fristående skolor. Omfattningen beror på antalet skolor i

stadsdelsområdet och vilken samverkansform som finns. Särskilt fokus läggs oftast på årskurs 7 då fältassistenter i många stadsdelsförvaltningar bland annat informerar om sin roll i socialtjänstens arbete.

- Socialtjänsten sprider idag information till vårdnadshavare på olika teman så som alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel (ANDTS), psykisk hälsa, utsatthet på nätet och förebyggande föräldraskap. Dessa informationsutskick innehåller ofta information om vad staden och socialtjänsten kan erbjuda för stöd kopplat till temat. Utskicken sprids regelbundet och systematiskt via stadens skolor och gymnasieskolor för vidare delning till vårdnadshavare genom exempelvis skolplattformen.
- Skolan och socialtjänsten samarbetar i skolsociala team (SST) när det gäller elevers frånvaro från skolan. Stockholms stads Skolsociala team (SST) består av medarbetare från skolan, till exempel kurator och/eller specialpedagog från elevhälsan, samt medarbetare från socialtjänstens öppenvårdsverksamhet. Skolsociala team finns i alla stadsdelsförvaltningar och ett 100-tal av stadens grundskolor samverkar med socialtjänsten kring insatsen.

Stödmaterial och samverkansavtal

Socialförvaltningen redovisade 2023 i ett tjänsteutlåtande¹ förutsättningar för stärkt samverkan mellan socialtjänst och förskola. De tre huvudspår som socialtjänsten och förskolan i Stockholms stad vill prioritera framöver är att arbeta vidare med **ökad gemensam kunskap** om varandras verksamheter, ansvar och förutsättningar, **etablering av regelbunden samverkan** på alla nivåer i organisationerna samt framtagande av en **gemensam struktur och rutiner för samverkan i vardagen**, både vad gäller det tidiga förebyggande stödet samt för konsultation, orosanmälningar och kontakt under pågående utredning och insats från socialtjänstens myndighetsutövande del.

Som ett led i detta fick socialnämnden tillsammans med förskolenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna i uppdrag att under 2024 sammanställa ett stödmaterial för samverkan mellan förskola och socialtjänst.

Det finns sedan tidigare ett stödmaterial för samverkan mellan skolan och socialtjänsten². En samverkansöverenskommelse mellan förskola, skola och socialtjänst ska finnas i alla

¹ Tjänsteutlåtande Dnr SOF 2023/436, Redovisning av budgetuppdrag – Utredda förutsättningar för stärkt samverkan mellan socialtjänst och förskola

² Stödmaterial för samverkan mellan skolan och socialtjänsten (Stockholms stad)

stadsdelsförvaltningar enligt beslut i kommunfullmäktige 2010. Överenskommelsen ska följas upp och uppdateras en gång om året.

Tidigt förebyggande arbete

Under åren 2017-2021 drev socialförvaltningen i Stockholms stad "Stärkt tidigt stöd i samverkan" (STIS) med medel från stadens sociala investeringsfond. Projektet syftade till att förbättra och utveckla ett tidigt stöd till föräldrar. Som ett resultat av detta har flera stadsförvaltningar idag ökat sitt samarbete med förskolor på olika sätt. Genom att tidigt komma i kontakt med socialtjänsten och det förebyggande arbetet kan förtroendet för socialtjänsten öka och medborgarna känna tillit till socialtjänsten.

Exempel på arbete som inspirerats av STIS projektet är Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings projekt "*Samverkansprojekt mellan socialtjänst och förskola*" samt Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings "*Förskoleteam*". Båda projekten syftar till att stärka samarbetet mellan socialtjänst och förskola och arbeta för att fler barn i behov av stöd och skydd upptäcks tidigt och får stöd, samt öka föräldrars tillit till socialtjänsten.

Stöd till föräldrar

Stockholms stad erbjuder föräldrar olika typer av stöd i sitt föräldraskap genom ett flertal föräldrastödsprogram, däribland "Föräldraskap i Sverige – om föräldraskap i Sverige". "Komet", "ABC föräldraträffar" för barn 0-18 år. Genom dessa föräldrautbildningar kan socialtjänsten i ett tidigt skede arbeta med tillit och ökad kunskap om socialtjänstens arbete.

Nya socialtjänstlagen – stor förändring på gång

Utredningen "*Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag*"³ fokuserar på tidigt stöd och frivilliga insatser samt öppnar för en mer tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst.

Förslaget syftar till att göra insatserna inom socialtjänsten mer lättillgängliga för invånarna. Förhoppningen är bland annat att socialtjänsten ska kunna nå fler individer och familjer i ett tidigare skede, innan problematik eskalerar. Ytterligare en förhoppning är att lagförslagen ska ge socialtjänsten bättre förutsättningar att hjälpa målgrupper som idag är svåra att nå. Drivkraften bakom förslaget är att skapa en effektivare organisation med ökat fokus på förebyggande och stödande arbete samt möjliggöra tidiga insatser utan utredning.

En ny socialtjänstlag kommer innebära en stor omställning för hela socialtjänsten. Omställningen kräver förberedelser för hela socialtjänsten och socialnämnden har 2024 fått i uppdrag att hålla

samman omställningsarbetet i syfte att nå lagens intentioner och för att bidra till en likvärdig socialtjänst över hela staden. I uppdraget ingår också att föreslå hur arbetet kan organiseras i en första linjens socialtjänst med fokus på vad som ska erbjudas lokalt, regionalt och centralt samt samlokalisera socialtjänsten på arenor i samhället där invånarna befinner sig, t.ex. förskolan, grundskolan och gymnasiet.

Inom socialtjänsten finns redan idag flera befintliga arenor som t.ex. medborgarkontor, familjecentraler, socialsekreterare på polisstation som på sikt kan utvecklas för att nå fler invånare i behov av stöd. För att socialtjänsten i framtiden ska nå fler invånare kan en framgångsfaktor också vara att stödet ges tillsammans med civilsamhällets aktörer och föreningar. Den nya socialtjänstlagen föreslås träda ikraft under 2025.

Arbete mot LVU-kampanjen i Stockholms stad

Socialnämnden ska under 2024 stödja stadsdelsnämnderna att utveckla förebyggande och tidigt stöd i syfte att minska sociala problem samt stödja stadsdelsnämnderna i arbetet mot desinformation. Det finns medel avsatt i budget för detta stödjande arbete. Genom att sprida kunskap om tidiga och kunskapsbaserade insatser och metoder ska fler individer få det bästa stödet. Förvaltningen kommer att undersöka hur andra kommuner arbetar mot desinformationskampanjen och utgå från vad Socialstyrelsen framhåller såsom viktigt att tänka på. Vidare kommer en kartläggning att genomföras för att ta reda på de olika stadsdelsförvaltningarnas behov och utifrån detta sammantaget tillhandahålla lämpligt stöd från socialförvaltningens sida. I dagsläget går det inte att veta vad den kartläggningen visar, det är möjligt att det där kommer att lyftas upp förslag i likhet med motionens förslag. Genom god samverkan mellan socialtjänst, förskola och skola minskar avståndet mellan verksamheterna och ökar kunskaperna vilket i sin tur bidrar till att barn, ungdomar och deras familjer nås av stöd i rätt tid. Detta är arbete som delvis pågår och arbete som är på gång beskrivet ovan. Däremot ställer sig förvaltningen tveksam till behovet av att besluta i kommunfullmäktige om hur ofta och i vilken form samverkan ska ske, då behoven och förutsättningarna varierar över staden.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om att motverka desinformationskampanjen mot socialtjänsten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-03-08
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-03-08